

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1. Vtrum fuerit conueniens Christum ascendere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

- ¶ Primò, Vtrum fuerit conueniens Christum ascendere.
- ¶ Secundò, Secundum quam naturam conueniat sibi ascensio.
- ¶ Tertio, Vtrum propria virtute ascenderit.
- ¶ Quarto, Vtrum ascenderit super omnes cælos corporeos.
- ¶ Quintò, Vtrum ascenderit super omnes spirituales creaturas.
- ¶ Sexto, De effectu ascensionis.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum fuerit conueniens Christum ascendere.

g. di. 29. q. 3.
art. 1. Et op.
g. ca. 247. Et
op. 60. ca. 23.
princip.
lib. 2. con. 64.
87. 66. 10. 2.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur quòd non fuerit conueniens Christum ascendere. Dicit enim Philosophus* in 2. de Cæl. quòd illa, quæ optimo modo se habent, possident suum bonum sine motu: sed Christus optime se habuit: quia & secundum diuinam naturam est summum bonum, & secundum humanam naturam est summè glorificatus. ergo suum bonum habet sine motu: sed ascensio est quidem motus. ergo non fuit conueniens, quod Christus ascenderet.

¶ 2. Præter. Omne quod mouetur, mouetur propter aliquid melius: sed Christo non fuit melius esse in cælo quàm in terra: nihil enim accreuit sibi per hoc, quod fuit in cælo, neque quantum ad animam, neque quantum ad corpus. ergo videtur, quòd Christus nõ debuerit in cælum ascendere.

¶ 3. Præterea. Filius Dei humanam naturam assumpsit ad nostram salutem: sed magis fuisset salutare hominibus, quòd semper conuersaretur nobiscum in terris: unde ipse dixit discipulis suis Luc. 17. Venient dies, quando desideretis uidere vnum diem Filii hominis, & non videbitis. uidetur ergo, quòd nõ fuerit conueniens Christum ascendere in cælum.

lib. 14. cap. 3.
2. medi.

¶ 4. Præterea. Sicut Gregorius* dicit 14. Moral. corpus Christi in nullo mutatum fuit post resurrectionem: sed non immediate post resurrectionem ascendit in cælum: quia ipse dicit post resurrectionem Ioan. 20. Nondum ascendi ad patrem meum, ergo videtur quòd nec post quadraginta dies ascendere debuerit.

SED CONTRA est, quòd Dominus dicit Ioan. 20. Ascendo ad patrem meum, & patrem uestrum.

Alias per.

RESPONDEO. Dicendum, quòd locus debet esse proportionatus locato. Christus autem post resurrectionem, vitam immortalem, & incorruptibilem inchoauit. Locus autem, in quo nos habitamus, est locus generationis & corruptionis: sed locus cælestis est locus incorruptionis, & ideo non fuit conueniens, quòd Christus post resurrectionem remaneret in terris, sed conueniens fuit, quòd ascenderet in cælum.

AD PRIMVM ergo dicendum, quòd illud optime se habens, quòd sine motu possidet suum bonum, est ipse Deus: quia est omnino immutabilis, secundum illud Malach. 3. Ego Deus, & non mutor. Quælibet autem creatura est mutabilis, aliquo modo, ut patet per Augustin. * 8. super Genes. ad literã. Et quia natura assumpta a filio Dei, remansit creatura (ut patet ex his, quæ supra dicta sunt) non est in-

lib. 8. c. 14. l. 3.
2. 2. 1. 1.

F conueniens, si ei aliquis motus attribueretur.

AD SECVNDVM dicendum, quòd per hoc, quod Christus ascendit in cælum, nil ei accreuit, quatum ad ea, quæ sunt de essentia glorie, siue secundum corpus, siue secundum animam, tamen accreuit ei aliquid quantum ad loci decentiam, quòd est ad bene esse glorie: non quòd corpus eius aliquid, aut perfectionis aut conseruationis acquireret ex corpore cælesti: sed solummodo propter quandam decentiam: hoc autè aliquo modo pertinebat ad eius gloriã. Et de hac decentia gaudium quoddam habuit, non quidè quòd tunc de nouo de hoc gaudere inciperet, quando in cælum ascendit: sed quia nouo modo de hoc gausus est, sicut de re impleta: unde super illud Psalmi 15. Delectationes in dextera tua vsque in finem, dicit gloss. Delectatio & lætitia erit mihi in consessu tuo, humanis obtutibus subtracto.

AD TERTIVM dicendum, quòd licet præsentia corporalis Christi fuerit subtracta fidelibus per ascensionem, præsentia tamen diuinitatis ipsius semp adest fidelibus, secundum quòd ipse dicit Matth. ultimo, Ecce, ego uobiscum sum vsque ad consumationem sæculi. Qui enim ascendit in cælos, non deserit adoptatos, ut Leo Papa dicit: sed ipsa ascensio Christi in cælum, qua corporalem suam præsentiam nobis subtraxit, magis fuit utilis nobis, quàm præsentia corporalis fuisset. Primo quidem, propter fidei augmentum, quæ est de non uisus: unde ipse Dominus dicit discipulis suis Ioann. 16. quòd Spiritus sanctus adueniens arguet mundum de iustitia, scilicet eorum qui credunt, ut Augustinus, * dicit super Ioan. Ipsa quippe fidelium comparatio, infidelium est vituperatio: unde subdit, quia ad patrem vado, & iam non videbitis me: beati enim qui non vident & credunt. Erunt igitur vestra iustitia, de qua mundus argueretur, quoniam in me quem non videbitis creditis. secundo, ad spei subleuationem: unde ipse dicit Ioan. 14. Si abiero, & præparauero uobis locum, iterum veniam & accipiam vos ad me ipsum, ut ubi ego sum, & vos sitis. Per hoc enim, quòd Christus humanam naturam assumpsit, in cælo collocauit, dedit nobis spem illuc perueniendi: quia ubi fuerit corpus, illuc congregabuntur, & aquilæ: ut dicitur Matthæ. 24. vnde & Michæ. 2. dicitur, Ascendit pandens iter ante eos. tertio ad erigendum charitatis affectum in cælestia: unde dicit Apostol. Colof. 3. Quæ sursum sunt querite, ubi Christus est in dextera Dei sedens: quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram: ut enim dicitur Matthæ. 6. Vbi est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum. Et quia Spiritus sanctus est amor, nos in cælestia rapiens, ideo Dominus dicit discipulis Ioann. 16. Expedit vobis ut ego uadam: si enim non abiero, paracletus non ueniet ad vos: si autem abiero, mittam eum ad uos: quòd exponens Augustin. * super Ioan. dicit, Nõ potestis capere Spiritum, quandiu secundum carnem nosse persistitis Christum. Christo autem discedente corporaliter, nõ solum Spiritus sanctus, sed & Pater, & Filius illis affuit spiritualiter.

AD QVARTVM dicendum, quod licet Christo resurgenti in uitã immortale congrueret locus cælestis: tamen ascensionem distulit, ut veritas resurrectionis comprobaretur: vnde dicitur Act. 1. quòd post passionem suam præbuit seipsum viuum discipulis, in multis argumentis per dies quadraginta. Vbi dicit quòd 40. * quia per quadraginta horas mortuus fuerat, quadraginta diebus se viuere confirmat. Vel per quadraginta dies

Trad. 91
Io. ante
dium 101

Trad. 91
Io. post
dium 101

Trad. 91
Io. post
dium 101

alias 577. dies tem pus * presentis saeculi, quo Christus in A ecclesia conuersatur, potest intelligi: quia homo constat ex quatuor elementis, & eruditur contra transgressionem decalogi.

¶ Super Quaestio 57. Art. secundum. Titulus, ut sonat lumen-- dus est. ¶ In corpore ponitur vna distinctio bimembris cum suis conclusionibus. Distinctio est circa ly secundum quod, & conclusiones sunt clarae. Vbi nota in hac materia, qd sicut sup positum diuinu passum est secundu naturam humanam, vt ly secundum, dicitur conditione n parientis, ita persona filij Dei est ille, qui ascendit in celum secundum naturam humanam, vt naturam ascendentem: & secundum naturam diuinam, vt causam ascensionis.

ARTICVLVS II.

¶ Vtrum conueniat Christo ascendere in celum secundum diuinam naturam.

AD SECVNDVM sic proceditur. Vt, qd ascendere in celum conueniat Christo sm diuinam naturam. Dicitur enim in Psal. 46. Ascendit Deus in iubilatione, & Deut. 33. Ascensor coeli, auxiliator tuus: sed ista dicuntur de Deo etiã ante Christi incarnationem. ergo Christo conuenit ascendere in celum secundum, quod Deus.

¶ 2. Praet. Eiusdem est ascendere in celum, cuius est descendere de caelo, secundum illud Ioã. 3. Nemo ascendit in celum, nisi qui de caelo descendit, & Ephe si. 4. Qui descendit, ipse est, & qui ascendit: sed Christus descendit de caelo, non secundum quod homo, sed secundum, qd

turã, potest tamen ei metaphorice conuenire, prout scilicet dicitur, in cor hominis ascendere, qñ cor hominis se subijcit, & humiliat Deo. Et eodem modo metaphorice dicitur ascendere, respectu cuiuslibet creaturã, ex eo, quod eam subiicit sibi.

AD SECVNDVM dicendum, quod ipse idem est, qui ascendit, & qui descendit (dicit enim August. in libro de Symbolo, Quis est, qui descendit? Deus homo quis est, qui ascendit? idem ipse Deus homo.) descendus tamen duplex attribuitur Christo: vnus quidem, quo dicitur descendisse de caelo, qui quidem attribuitur Deo homini, secundum quod Deus: non enim est iste descendus intelligendus secundum motum localem, sed secundum exinanitionem, qua cum in forma Dei esset, serui formam suscepit: sicut enim dicitur exinanitus non ex eo, quod suam plenitudinem amiserit, sed ex eo, qd nostram paruitatem suscepit, ita dicitur descendisse de caelo, non qd caelum deseruerit, sed quia naturam terrenam assumpsit in unitatem personã. Alius autem est descendus, quo descendit in inferiores partes terrã, ut dicitur Eph. 4. Qui quidem est descendus localis, unde competit Christo secundum conditionem humanã naturã.

AD TERTIVM dicendum, qd Christus dicitur ad patrem ascendere, in quantum ascendit ad consessum paternã dextere: quod quidem conuenit Christo aequaliter secundum diuinam naturam, aequaliter autem secundum humanam, secundum quod infra dicitur.

ARTICVLVS III.

¶ Vtrum Christus ascendit propria virtute.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, qd Christus non ascendit propria virtute. Dicitur enim Marc. vi. qd Dominus Iesus postquam locutus est discipulis, assumptus est in celum. Et Act. 1. dicitur, Videntibus illis eleuatus est, & nubes suscepit eum ab oculis eorum: sed illud quod assumitur, & eleuatur, ab alio videt moueri. ergo Christus non propria virtute, sed aliena ferebatur in celum.

¶ 2. Praet. Corpus Christi fuit terrenum, sicut & corpora nostra: corpori autem terreno, contra naturã est ferri sursum. nullus autem motus est ex propria virtute eius, quod contra naturã mouetur. ergo Christus non ascendit propria virtute in celum.

¶ 3. Praet. Propria virtus Christi est virtus diuina: sed motus ille non ut fuisse ex virtute diuina: quia eũ virtus diuina sit infinita, motus ille fuisse in instanti, & sic non potuisset videntibus discipulis eleuari in celũ, ut dicit Act. 1. ergo ut, quod Christus non ascendit propria virtute.

¶ SED CONTRA est, qd dicitur Iu. 63. Tertia S. Thomã.

¶ Super Quaestio 57. Articulus 3.

Titulus clarus. ¶ In corp. ar. conclusio est: Christus ascendit in celũ propria virtute. primo quidem diuina, secundo autem animã glorificatã, mouetis corpus, prout vult Declaratur conclusio, distinguendo in Christo naturã diuinã. i. & humanã, & subdividendo virtutẽ humanã in virtutẽ naturã & virtutẽ gloriã, & exclusã virtute naturali asserendo duas opiniones de radice virtutis gloriã. s. vel ex parte lucis celestis, vel ex parte beatitudinis aĩe. Et p. permittit prima opinione, qd beatitudo aĩe in dei participatione consistit, in se i. conclusio quo ad oēs sui partes clarissima, ita qd expositione nõ eget. ¶ Aduerte hic, qd cũ dicitur, Christũ propria virtute gloriã aĩe ascendisse in celũ, nõ intelligit, nisi de ipso alio motu ascensionis virtutis n. virtute gloriã aĩe potuerit motu illo penetrare caelos, alia qstio est inferus tractanda.

li. 4. c. 7. circa prin. co. 9.

Op. 3. c. 247. & op. 90. c. 23.

p. 121. q. 3. an. 2. ad 2. & op. 1. c. 147.

Trad. 9. Jo. ante d. 10. co.

Ep. Inter. haur.

Inferus. c. 247. in op. 90. c. 23.